

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД НИШ
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
ЗГ-287/13
12.12.2014.год.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

На основу овлашћења из чл.7 Одлуке о заштитнику грађана ("Сл.лист Града Ниша" бр. 02/2011), да поред покретања и вођења поступка контроле, овај орган пружањем добрих услуга, делује у циљу унапређења рада органа управе и јавних служби и унапређења и заштите права грађана, поступајући по сопственој иницијативи, заштитник грађана даје

М и ш љ е њ е

Потребно је да надлежне управе Града (Управа за грађанска стања и опште послове; Управа за дечију, социјалну и примарну здравствену заштиту; Управа за финансије изворне приходе локалне самоуправе и јавне набавке), у складу са својим овлашћењима, и у будућем периоду, међусобно сарађују и омогуће запосленима у управама, службама и органима Града, да на што једноставнији и ефикаснији начин остваре право на накнаду за време породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета.

Потребно је да Управа за финансије изворне, приходе локалне самоуправе и јавне набавке обрачун и исплату накнаде зараде врши истовремено са обрачуном и исплатом зарада запосленима.

Р а з л о з и

Устав Републике Србије (Службеном гласнику РС", бр. 98/2006 од 10.11.2006. године) прописује да Република Србија подстиче родитеље да се одлуче на рађање деце и помаже им у томе. Породица, мајка, самохрани родитељ и дете у Републици Србији уживају посебну заштиту, у складу са законом, а мајци се пружа посеба подршка и заштита пре и после порођаја. Законом о финансијској подршци породици са децом ("Службени гласник РС", бр. 16/2002, 16/2002, 115/2005, 107/2009), у даљем тексту Закон) утврђено је да једно од права на финансијску подршку породици са децом представља право на накнаду зараде за време породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета (у даљем тексту накнада зараде).

Предметним Законом јасно је дефинисано да накнаду зараде за време породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета, остварују: запослени код правних и физичких лица, као и лица која самостално обављају делатност, при чему накнаду зараде може остварити и

отац, један од усвојитеља, хранитељ, односно старатељ детета, када у складу са прописима о раду користи породилско одсуство, одсуство са рада ради неге детета, односно одсуство са рада ради посебне неге детета.

Чланом 13. Закона прописано је да обрачун и исплату накнаде зараде врши послодавац истовремено са обрачуном и исплатом зарада запосленима, при чему је дужан да општинској, односно градској управи достави доказе о висини основне зараде запосленог за 12 месеци који претходе месецу отпочињања одсуства.

Правилником о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом („Службени гласник РС”, бр 29/2002, 80/2004, 123/2004, 17/2006, 107/2006, 51/2010 и 73/2010) прецизније су дефинисани услови и начин остваривања предметног права, при чему и Правилник, као и Закон наглашава да обрачун и исплату накнаде зараде за запослене код послодавца, врши послодавац истовремено са обрачуном и исплатом зарада осталим запосленима и доставља га општинској, односно градској управи.

Чланом 43. Одлуке о организацији градских управа града Ниша („Службени лист града Ниша бр 3/2014-пречишћен текст), утврђено је да су градске управе дужене да међусобно сарађују, када то захтева природа послова локалне самоуправе, размењују податке и обавештења неопходе за рад и остварују друге облике заједничког рада и сарадње.

У складу са овлашћењима из чл.7. Одлуке о заштитнику грађана („Службени лист града Ниша“ бр. 02/11), да прикупља информације о примени закона и других прописа од стране градских управа, управа градских општина и јавних служби из области индивидуалних и колективних права грађана, поступајући по сопственој иницијативи, заштитник грађана обратио се Управи за дечију, социјалну и примарну здравствену заштиту и Управи за финансије, изворне приходе локалне самоуправе и јавне набавке, захевом за доставу информације о примени горе наведеног Закона, **а све ово са циљем да се запосленима у управама, службама и органима Града омогући да остваре своја законом утврђена права.**

У циљу испитивања начина на који се предметно право остварује, у току 2013. и 2014.године заштитник грађана обраћао се Управи за дечију, социјалну и примарну здравствену заштиту и Управи за финансије изворне приходе локалне самоуправе и јавне набавке.

Из информације Управе за дечију, примарну, социјалну и здравствену заштиту бр. 07-2717/2013 од 05.12.2013.године произилази да је у моменту доставе информације, право на накнаду зараде остварило 15 породиља, да у току 2013.године, у једном периоду, динамика исплате новчане накнаде запосленим породиљама није била редовна, при чему је након упозорења Управе, као и интервенције надлежног Министарства рада, запошљавања и социјалне политике дошло до регулисања динамике исплате.

Из информације Управе за финансије изворне приходе локалне самоуправе и јавне набавке бр11-1827/13 од 10.12.2013.године, такође се може закључити да је у једном периоду дошло до застоја у исплати новчане накнаде породиљама запосленим у управама и службама Града, као и да је предметни пропуст брзо отклоњен. Као проблем, истиче се непотпуна документација, која често касни или, по наводима из информације, није веродостојна. У циљу убрзања исплате, по наводима из информације, интервенише се код надлежних служби да убрзају процедуру састављања документације, а позивају се и сами корисници да се ангажују у прикупљању документације. Као ограничавајући фактор истичу се недостајућа средства због честог принудног плаћања по другим основама и неликвидност буџета града Ниша.

Информацијом од 20.11.2014.године надлежна Управа за финансије, изворне приходе локалне самоуправе и јавне набавке изјаснила се да је обрачун и исплата зараде запосленима у градским управама и службама за IX месец 2014.године

извршен дана 15.10.2014.године, док је 23.10.2014.године дат налог Одсеку контроле, са уредном и потпуном документацијом за исплату накнада (за време

породиљског одсуства, одсуства са рада ради неге детете и одсуства са рада ради посебне неге детета), да би плаћање побројаних накнада било извршено дана 28.10.2014.године за наведени месец. Став Управе је да је предметна неподударност последица фактичке и формалне немогућности да се обрачун и исплата накнаде изврши истовремено са обрачуном и исплатом зарада запосленима у складу са Законом о финансијској подршци породици са децом, што се у крајњем огледа у следећем: после коначног обрачуна зарада, врши се обрачун побројаних накнада зарада и исплата и књижење накнада зарада корисницима породилјских права, након чега се враћа Управи, да би у складу са интерном процедуром био преусмерен ка Одсеку контроле у циљу првере правилности обрачуна и комплетности документације.

Заштитник грађана размотрио је све достављене информације, и имајући у виду позитивне прописе које регулишу наведену материју, закључио да је било пропуста у исплати предметне накнаде, па у том смислу апелује на све надлежне управе, да у складу са законом и позитивним прописима Града, предузимају све неопходне мере како би се породиљама запосленим у управама, службама и органима Града омогућило да на што ефикаснији начин остваре своја законом утврђена права.

Заштитник грађана не може прихватити став Управе за финансије, изворне приходе локалне самоуправе и јавне набавке да се обрачун и исплата накнаде не може вршити истовремено са обрачуном и исплатом зарада запосленима, а ово посебно јер је начин остваривања предметног права недвосмислено дефинисан како Законом о финансијској подршци породици са децом, тако и Правилником о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом, па се у том смислу одредбе наведених прописа несмеју произвољно тумачити и примењивати.

У циљу поштовања принципа добре управе који се између осталог огледа и у вођењу рачуна о интересима странкама, поступању које грађанима не наноси штету, заштитник грађана упућује предметно мишљење Управи за грађанска стања и опште послове, Управи за финансије, изворне приходе локлане самоуправе и јавне набавке и Управи за дечију, примарну и здравствену заштиту, са уверењем да ће исказати спремност за сарадњу у остваривању надзорне и корективне функције овог органа.

Заштитник грађана
Марина Митић